

Gæsteprofessorer og gæstelektorer fra udlandet – vejledning

Svar på de mest almindelige spørgsmål i forbindelse med tilknytning af gæsteprofessor/gæstelektor fra udlandet. Dokumentet er *vejledende* på tidspunkt for udarbejdelse og erstatter ikke rådgivning fra relevante enheder og institutioner.

Gæsteprofessor/gæstelektor er en betegnelse, der fortrinsvist anvendes om professorer/lektorer fra et andet (udenlandsk) universitet, som tilknyttes, evt. gennem ansættelse, med henblik på forsknings- og/eller undervisningsopgaver. Betegnelsen anvendes dog også – efter angelsaksisk forbillede – om besøgende professorer/lektorer, der, evt. mod honorar, løser afgrænsede opgaver som fx gæsteforelæsninger. Som gæsteprofessor/gæstelektor, og uanset om man er ansat eller ej, indgår man derfor i et aftaleforhold til værtsinstitutionen om nogle konkrete opgaver.

Adjungerede professorer/lektorer er derimod altid uden ansættelse, idet 'adjungeret' er en ærestitel (på engelsk 'honorary'). Som adjungeret professor/lektor er man kun af navn tilknyttet værtsinstitutionen, hvorfor en adjungering er oplagt, hvis man ønsker at formalisere et eksisterende samarbejde eller knytte tættere bånd, men uden at pålægge den udenlandske professor/lektor en aftale om konkrete opgaver. I stedet følger nogle forventninger med til en adjungering, som den pågældende forventes at honorere.

På HE anvendes gæsteprofessor/gæstelektor primært med henblik på tilknytning af professorer/lektorer fra udlandet. For information om danske gæsteprofessorer/lektorer kontakt din HE-HR-partner.

Indhold

Gæsteprofessorer og -lektorer med en midlertidig professor-/lektor-ansættelse ('ansat').....	1
Gæsteprofessorer og -lektorer med en honorarlønnet midlertidig opgave ('gæst').....	2
Gæsteprofessorer og -lektorer på et midlertidigt ulønnet forskningsophold ('gæst')	2
Gæsteforskeraftale.....	3
Finansiering	3
Forsikring	3
Sygesikring	3
Skatteforhold.....	3
Opholdstilladelse	3
Invitationsbrev.....	4
CPR-nummer, bankkonto mv.	4
Bolig og medfølgende familie.....	5
Yderligere information	5

Gæsteprofessorer og -lektorer med en midlertidig professor-/lektor-ansættelse ('ansat')

Denne gruppe har ansættelse i Danmark under deres ophold. Det er fx professorer og lektorer, der har fået ulønnet orlov fra deres sædvanlige stilling med henblik på et udlandsophold.

Det forudsættes, at gæsteprofessorer kommer fra en lønnet stilling som professor i hjemlandet, og at gæstelektorer kommer fra en lønnet stilling som lektor i hjemlandet. En professor-/lektor-bedømmelse uden efterfølgende ansættelse i stillingskategorien er ikke i sig selv nok til at meritere en gæsteprofessor-/gæstelektor-ansættelse på HE. Lektorer kan ikke opnå gæsteprofessor-ansættelse på HE.

Ansættelsen skal være på sædvanlige vilkår som videnskabelig medarbejder og er midlertidig. De kan ansættes på deltid, evt. kombineret med en ansættelse i hjemlandet. Der er ikke krav til ansættelsens længde, dog normalt maks. 5 år.

Gæsteprofessorer og -lektorer fra udlandet kan ansættes uden opslag, hvis ansættelsen er fuldt finansieret med en øremærket bevilling (100 % eksternt finansieret), eller hvis ansættelsesperioden er maks. 2 år (herefter maks. 1 års forlængelse).

Der skal foretages en faglig bedømmelse af gæsteprofessoren/-lektoren før ansættelse. Der nedsættes et udvalg i henhold til de sædvanlige regler for professor-/lektorbedømmelse på Health (det gælder også ved øremærkede bevillinger). Hvis ansættelsen er samlet set maks. 12 måneder, kan instituttet i stedet vælge at foretage en intern faglig vurdering med henvisning til en professor-/lektor-bedømmelse fra hjemuniversitetet.

Der stilles ikke krav om, at de holder tiltrædelsesforelæsning, og værten opfordres til at sørge for, at de introduceres og præsenterer deres forskning på instituttet.

Gæsteprofessorer og -lektorer med en honorarlønnet midlertidig opgave ('gæst')

Denne gruppe er ikke ansat i Danmark, men honoreres for en afgrænset opgave. Det er fx professorer og lektorer, der er inviteret til at varetage gæsteundervisning, bedømmelse, vejledning mv inden for deres ekspertområde. De kan – men skal ikke – have en samtidig lønnet professor-/lektor-ansættelse i udlandet.

Honorarlønnede gæsteprofessorer/-lektorer opholder sig på HE i et begrænset antal dage i forbindelse med en afgrænset opgave, og det forudsættes, at tilknytningen til HE er af kortvarig karakter.

Højt kvalificerede gæsteprofessorer/-lektorer kan udbetales et for ydelsen rimeligt beløb fx svarende til en omregnet timeløn for professorer/lektorer på HE. Ellers ydes honorar iht. timesatsen for eksterne lektorer.

I nogle tilfælde skal tilbydes ansættelse i stedet for honorar. Jo længere og mere sammenhængende opholdet er, fx over en måned, jo større tendens til, at der bør ske ansættelse. Det gælder også, hvis arbejdet udføres efter instruktion ud over det oprindeligt aftalte, ligesom honorarets størrelse spiller ind.

Gæsteprofessorer og -lektorer på et midlertidigt ulønnet forskningsophold ('gæst')

Denne gruppe er ikke ansat i Danmark, men udfører deres forskning ved HE, som stiller lokaler og faciliteter til rådighed. Det er fx professorer og lektorer, der er på HE i en periode som led i et forsknings samarbejde, eller som af deres arbejdsplads har fået bevilget et lønnet udlandsophold ('sabbatical'). De kan – men skal ikke – have en samtidig lønnet professor-/lektor-ansættelse i udlandet, om end det er normen.

Opholdet er med henblik på eget forskningsarbejde, der i en periode udføres på et andet universitet og i samarbejde med en anden forskergruppe. Formålet kan være videndeling, adgang til data og faciliteter, en fælles projektansøgning eller lignende. Gæsteforelæsninger, undervisning, vejledning mv. kan efter aftale indgå i opholdet. Der er ikke noget min/max for opholdets længde.

Gæsteforskeraftale

Det anbefales, at værtsinstituttet indgår en skriftlig aftale med gæsteforskerer/-lektorer på et midlertidigt ulønnet forskningsophold. Skabelonen "[Agreement – Guest Researcher at Aarhus University](#)" kan benyttes. En aftale er kun et krav, hvis opholdet forudsætter anvendelse af persondata, men værtsinstituttet kan have en regel om altid at indgå en skriftlig aftale, fx hvis opholdet er af en vis varighed.

For ansatte vil vilkårene for opholdet fremgå af ansættelseskontrakten, herunder at AU har retten til evt. opfindelser i henhold til 'Lovbekendtgørelse om opfindelser ved offentlige forskningsinstitutioner'.

Finansiering

Ansatte gæsteforskerer/-lektorer finansierer deres ophold via lønnen. Gæster finansierer deres ophold via honorar, egne midler eller et rejselegat fra hjemlandet eller Danmark. Gæster kan også tildeles et opholdsstipendium på 15.000 kr. om måneden i maks. 6 måneder til dækning af rejse- og opholdsudgifter.

Udgifter til et gæsteforsker-/gæsteforsker-ophold løftes af værtsinstituttet, evt. via eksterne midler. Der findes opslag under overskrifter som 'visiting scholar grants', 'visiting professorships', 'gæsteforskerophold'.

Forsikring

Gæsteforskerer/-lektorer er under opholdet forsikret på lige fod med AU-ansatte vedr. personskade og uforsætlig tingsskade. Udgiften for en tingsskade på AU-inventar dækkes af det institut, der har lidt skaden.

Forsikringen dækker kun i arbejdstiden, og de anbefales at tegne ulykkes- og ansvarsforsikring til fritiden.

Sygesikring

Ved ophold på over 3 måneder er alle gæsteforskerer/-lektorer omfattet af den danske sygesikring og får et gult sygesikringsbevis sammen med deres CPR-nummer.

Ved ophold på under 3 måneder er gæsteforskerer/-lektorer fra EU/EØS og Norden dækket af det blå sygesikringsbevis, mens dem fra lande uden for EU/EØS anbefales at tegne egen rejseforsikring.

Ved ansættelse opnås løn ved sygdom/barsel, ferie og pension i henhold til de gældende ansættelsesvilkår.

Skatteforhold

Som udgangspunkt er alle ansatte og gæster, der opholder sig over 3 måneder i Danmark, skattepligtige til Danmark, også af evt. indkomst fra hjemlandet, og skal søge skattekort straks ved ankomst til Danmark.

Gæster på ophold under 3 måneder behøver ikke søge skattekort, og opholdsstipendium, honorar mv. vil normalt blive udbetalt uden skattetræk. Man kan risikere at skulle dokumentere ansættelse – og dermed skattepligt – i hjemlandet. Forlænges opholdet udover 3 måneder, er man skattepligtig fra dag 1.

For ansatte kan forskerskatteordningen anvendes, hvis man ikke har været skattepligtig til Danmark inden for de seneste 10 år. I så fald søges om forskerskat via HR, og der skal ikke også søges om et skattekort.

AU hverken kan eller må rådgive om personlige skatteforhold, men henviser til Skattestyrelsen og PwC.

Opholdstilladelse

Alle gæsteforskerer/-lektorer skal som udlænding forholde sig til regler for ophold i Danmark.

EU/EØS

Gæsteforskerer/-lektorer fra EU/EØS kan frit indrejse. Ved ophold over 3 måneder skal man efter

indrejse søge om et EU-opholdsdokument og dokumentere, at man har ansættelse i Danmark eller på anden vis er selvforsørget, fx ved ansættelse i hjemlandet, opholdsstipendium, legat, formue mv.

Norden

Nordiske borgere kan frit indrejse og arbejde i Danmark.

Lande uden for EU/EØS og Norden

Gæsteprofessorer/-lektorer uden ansættelse på Health kan opholde sig i Schengen-området på et visum, såfremt opholdet er på maks. 90 dage (enkelte lande er visumfri).

Ved ophold på over 90 dage kræves altid en arbejds- og opholdstilladelse, og den forudsætter, at man kan dokumentere, at man har ansættelse i Danmark (der stilles ikke krav om fuldtidsansættelse) eller på anden vis er selvforsørget, fx ved ansættelse i hjemlandet, opholdsstipendium, legat, formue mv. En tilladelse gives for maks. 4 år for ansatte og maks. 3 år for gæster.

For ansatte varetager HR ansøgningsprocessen. For gæster varetager AU's Guest Researcher Support ansøgningsprocessen på foranledning af værten. Sagsbehandlingstiden er 1-2 måneder og er omfattet af et gebyr, den pågældende selv skal betale.

Det er ikke nødvendigt at søge om tilladelse til bibeskæftigelse, der ligger i direkte forlængelse af ens forskning.

Medfølgende familie kræver en tillægstilladelse, som den pågældende selv skal søge. Man skal også dokumentere at kunne forsørge evt. medfølgende familie, medmindre man ansættes.

Invitationsbrev

AU Guest Researcher Support assisterer med invitationsbrev til gæster ifbm. ansøgning om visum eller opholdstilladelse (ansatte har ansættelseskontrakt eller -tilbud). Ellers kan bruges denne skabelon:

To [name]

The Department of [xxx] at the Faculty of Health, Aarhus University hereby confirms that you are invited for a stay as a guest researcher. As agreed upon, you will be a guest researcher at [centre/institute/other] for a period of [no.] months from [exact date] to [exact date] whereupon your affiliation with the department terminates.

The main purpose of your stay as a guest researcher will be to participate in meetings, to discuss research plans in the field, and to participate in various research projects and activities. Office space and other facilities needed for the agreed purpose of your stay will be provided.

Your stay is under the condition that all costs, including salary, travel, accommodation and insurance, will be fully covered by yourself.

We look forward to welcoming you to Aarhus University.

Yours faithfully

[name and title of the host]

CPR-nummer, bankkonto mv.

Gæsteprofessorer/-lektorer på ophold over 3 måneder skal registrere sig ved de danske myndigheder. Det gøres nemmest ved deltagelse i *Getting Started in Denmark*, der inkluderer et besøg på International Citizen Service, hvor der sørges for skattekort, CPR-nummer, sygesikringsbevis, NEMkonto og NemID.

Ved ophold på under 3 måneder får man ikke CPR-nummer og kan ikke oprette en dansk bankkonto.

Bolig og medfølgende familie

Gæsteprofessorer/-lektorer kan benytte AU Housing. Det anbefales, at man starter med at søge bolig 2-3 måneder før ankomst. Ved ophold på over 3 måneder er bolig en forudsætning for at få CPR-nummer mv.

Ansatte kan – hvis ansættelsen er på mindst 3 måneder – benytte AU Relocation Service, der assisterer med det praktiske i forbindelse med flytning til Danmark. De inkluderes så tidligt som muligt via HR.

AU Expat Partner Programme er et tilbud om jobsøgning og karrierevejledning for medfølgende ægtefælle/partner, og Aarhus University International Club arrangerer aktiviteter for hele familien.

Yderligere information

På disse hjemmesider findes mere information. Det anbefales at henvise gæsteprofessorer/-lektorer – ansatte såvel som gæster – til International Academic Staff's hjemmeside, så de selv kan søge information og vejledning.

Til gæsteprofessoren/-lektoren:

- [International Academic Staff](#)
 - [Getting Started in Denmark](#)
- [International Citizen Service \(ICS\)](#)
- [HE's startpakke til nye VIP'er](#)
- [Research at AU](#)

Til instituttet:

- [International Academic Staff – for administratorer](#)
- [AU Guest Researcher Support](#)
- [Internationalt Center](#)
- [HR's vejledning til ansættelse af gæsteprofessorer](#)
- [Velkomstpakke og intro-dag](#)